

ΠΑΛΑΙΟΙ ΠΕΡΙΗΓΗΤΑΙ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

ΑΙ ΑΘΗΝΑΙ ΣΤΟΝ 17^{ΟΝ} ΑΙΩΝΑ

Ένα σπανιώτατο περιηγητικό βιβλίο και ο συγγραφέας του. - Πώς είδες εώς 'Αθήνας στα 1672 ο πατήρ Μπομπέν. Τι έσώζετο πρό 262 ετών. Το άγαλμα του Διός στην κορυφή του 'Υμηττού. 'Ο 'Αιμής του Λέοντος. 'Η 'Εννεάκρουνες. 'Η έκκλησις και τα τζαμιά των 'Αθηνών. Το Θησείο. 'Ο Φανός του Δημοσθένους, Δημήτριες Βενιζέλος, ο σάφης του 17ου αιώνας. Ένα περιεργό έπεισόδιο για τον 'Απόστολο Παύλο, κτλ. κτλ.

ΝΑ από τα σπανιότερα περιηγητικά βιβλία τα σχετικά με την Ελλάδα, είνε και αυτό που τυπώθηκε στο 1674 στο «Λούδβουον της Γαλλίας». Τία μόνο αντίτυπα του είνε γνωστά: Το πρώτο βρίσκεται στη Βρετανική Βιβλιοθήκη του Λονδίνου, το δεύτερο στη Βιβλιοθήκη της Ζυρικής και το τρίτο στη μικρή βιβλιοθήκη της πόλεως που έτυπώθη. Το βιβλίο έχει τον τίτλο: «Εξιστόρησις της παρούσης καταστάσεως της πόλεως των 'Αθηνών, αρχαίας πρωτεύουσής της 'Ελλάδος, κτισθείσης πρό 3.000 έ.

τών.» Την εξιστόρησι αυτή έστειλε από τη Σμύρνη ο καθολικός Ιερέυς πατήρ Μπομπέν στο συνάδελφου του αββά Πεκουλ, έφημέριο της έκκλησιος του 'Αγίου 'Ιουστίνου στο Λούδβουον και χρονολογείται από 8 'Οκτωβρίου 1672. Σταχυολογούμε μερικες πληροφορίες περιεργες, για την κατάστασι των 'Αθηνών πρό 262 έτών.

«Πρέπει να θεωρείσθαι ευτυχής-γράφει ο πατήρ Μπομπέν-να θαίνοντας ότι υπάρχει ακόμη η ένδοξη πόλι, που μπορεί να αναμοσθη ο όφθαλμός και ο Ψυλιος της 'Ελλάδος, και η όποια έκαυχάτο άλλοτε ότι ήταν η πιο ανεπτυγμένη πόλις της Οικουμένης, αφού οι κάτοικοι της έννομιαν άγρίους και θαρβάρους τους κατοίκους των άλλων χωρών.Μπορείτε να θρήπε πολλὰ βιβλία περιγράφοντα σημαντικές πόλεις, όπως της Ρώμης, την Κωνσταντινούπολι, τὰ 'Ιερουσόλυμα, δέν γνωρίζω όμως βιβλίο που να περιγράφη την πόλι των 'Αθηνών μετά τον Παισαυσία και άλλους αρχαίους συγγραφείς.

«Η τοποθεσία της πόλεως επάνω σε λόφο είνε θαυμασία, μέσα σε έκτεταμένη πεδιάδα, γεμάτη ελαιώνες και άμπελια, για τοτό δε ή πόλις είνε άφιερωμένη στην 'Αθηνά και όχι στον Ποσειδώνα. Οι θεμελιωτά της πόλεως έπροτίμησαν να έχουν λαό καλλιεργητή, παρά θαλασσινό.

«Η μεγάλη πεδιάδα των 'Αθηνών άποτελεί το κέντρο ενός άειθέατρου, που σχηματίζεται από τα όρη του 'Υμηττού, του Κιθαρώνας, του Πεντελικού και άλλων μικρών θουών, γεμάτων από δέντρα και διάφορα θεραπευτικά θότανα, που άρρωματίζουν ευχάριστα την άτμόσφαιρα και δίνουν στις μέλισσες τροφή για να θησαυρίσουν το καλύτερο μέλι του κόσμου, το φημισμένο «μέλι του 'Υμηττού».

«Στη κορυφή του 'Υμηττού δέν έλπειται πια κανείς σήμερα το μεγαλοπρεπές άγαλμα του Διός, ούτε επάνω στην Πάρνηθα τ' άγάλματα του Θησέως, του Ποσειδώνος, ούτε έπί του Κολωνού το άγαλμα του Οιδίποδος. 'Ο χρόνος και ή έπιδρομές τὰ ξεζάσαντα.»

«Ο συγγραφέυς μιλεί έπειτα για το θαμάσιο, το υγιεινό κλίμα των 'Αθηνών, χάρις στο όποιο, ενώ ή πανούκλα συχνά έπισκέπεται τις γειτονικές πόλεις των Θηθών και της Χαλκίδος, δέν τολμά να εισβάλλη στας 'Αθήνας, αλλά σταματά στα περίχωρα.»

Μιλεί κατόπιν για το λιμένα του Πειραιώς, που τον θεωρεί μεγαλύτερο σε μάκρος και φάρδος από τον λιμένα της Μασσαλίας, φρίσκει σ' αυτόν ίχνη αρχαίου φρουριου και τον ονομάζει «Λιμένα του Λέοντος», από ένα μεγάλο μαρμάρينو λιοντάρι που είδε στην άκρη του λιμανιού. 'Αφηγείται κατόπιν ότι, καθώς μάς πληροφορεί ο Παισαυσία, το λιμάνι αυτό έγινε από το Θεμιστοκλή και ονομάστηκε Πειραιεύς από τον Πλούταρχο.

«Ο Κέρων και τεσκεύασε ένα μακρύ περιφερικό δρόμο με τείχη, που τα θεμελιά τους φαίνοντα ακόμη. 'Από τον Πειραιά, μπορεί να υπή κανείς στην πόλι των 'Αθηνών, περιώντας κάτω από μιά άπ' τις πολλές πόλες της, π. χ. από την Πόλη του Αιγέως,

των 'Αγαρνών, της Διομείας, της 'Ιωνιάδος, κλπ. «Στην πόλι αυτή των θαυμασιών αρχαίων μνημείων θαδίζει κανείς μέσα σε στενούς δρόμους και συναντά πτωχά σπιτάκια, χτισμένα με μάρμαρα των αρχαίων έρειπιών. Μιά μόνη σημαντική θρούσι υπάρχει, με κομψά ανάγλυφα στα μάρμαρα της, και νομίζω ότι αυτή είνε η αρχαία κρήνη που άναφέρει ο Παισαυσία. Δέν είδα όμως κοντά της ούτε το άγαλμα του Βάκχου, ούτε το ναό της Δήμητρας ή της Περσεφόνης, που ύπάρχον στον καιρό του Παισαυσία. 'Η κρήνη εκείνη λέγονταν 'Εννεάκρουνος, και ο σ' και ο Πεισιστρατος την είχε στολίζει με όρνια άγάλματα και συμβολικές παραστάσεις. 'Ο Θουκυδίδης την ονομάζει «Καλλιρρόη».

Παρακάτω, ο πατήρ Μπομπέν άναφέρει τις έκκλησιες, όσες σώζονταν ακόμη, γιατί τις άλλες τις είχαν μεταβάλλει οι Τούρκοι σε τζαμιά. «Η μεγαλύτερη που είδα, γράφει, είνε η λεγομένη «Καθολικό». Είνε η Μητρόπολις, όπου ο 'Ελλην άρχιεπίσκοπος έχει το θρόνο του. 'Ο άρχιεπίσκοπος κατοικεί σ' ένα σπίτι χτισμένο στα αρχαία θεμέλια του σπιτιού Διονυσίου του 'Αρεοπαγίτου. Κοντά θρίσκειται μία παλαιωτάτη μικρή έκκλησία, που οι τοίχοι της στολίζοντα ακόμη με άγιογραφες και πλάι της ύπάρχει το «Πηγάδι του 'Αγίου Παύλου». Ονομάζεται έτσι, γιατί μέσα στο πηγάδι αυτό κρυφτηκε 24 ώρες ο 'Απόστολος Παύλος, όταν τον κυνηγούσαν οι έχθροί του να τον σκοτώσουν, έπειδή είχε προσηλυτίσει στο Χριστιανισμό το Διούσιον του 'Αρεοπαγίτη.

«Οι Καθολικοί των 'Αθηνών δέν έχουν παρά μία μόνο έκκλησία, τη λεγομένη των 'Καποκινών». Λέγεται ότι στα θεμέλια της θρήσκευ ένα άγαλμα της Παναγίας, που κρατούσε το Χριστό. Το άγαλμα αυτό, ο 'Ελλην άρχιεπίσκοπος το κατέστρεψε, από φόβο μήπως οι Λατίνοι το φέρουν ως έπιχείρημα ότι προητέροι οι 'Ελληνες παρεδέχοντο ε' άγάλματα στις έκκλησιες τους.»

«Ο Μπομπέν μιλεί κατόπιν για τις αρχαιότητες των 'Αθηνών, άρχίζοντας από το Θησείο. Λέει ότι το ναό αυτόν οι Χριστιανοί μετέτρεψαν σε έκκλησία του 'Αγίου Γεωργίου, άλλ' οι Τούρκοι τους εμπόδιζαν να λειτουργούντα εκεί, γιατί το Θησείο θρισκόταν έξω από την πόλι και ο πασσαός δέν έπέτρεπε συγκεντρώσεις των ύποδουλών μακριά από τα μάτια τους. Οι Τούρκοι ύποψιαζόντουσαν πάντοτε έξέγερσι των 'Αθηναίων, από την όποιαν στο τέλος δέν έγλύτωσαν.

«Ο ρασοφόρος περιηγητής περιγράφει το έσωτερικό του Θησείου, λεπτολογώντας για την όρνια Ζωοφόρο του, που περιστάνει τη μάχη των Κενταύρων και των Λαπιθών, καθώς και μάχη των 'Αθηναίων και των 'Αμαζόνων.

Περνήτα θήματα πέρα από το Θησείο, ύπρχε ένα μαρμάρينو λεοντάρι, μεγαλύτερο από άλλο. Λένε ότι παλαιά έχρησιμειε για θρούσι και το έλεγαν «Κρηνοφύλαξ». 'Από τα τέμνια των 'Οθωμανών, ο Μπομπέν ξεχωρίζει τον...Παρθενώνα, ο όποιος έπί αρχαίων 'Ελλήνων ήταν ναός της 'Αθηνάς, θεάς της σοφίας, έπί Χριστιανών ελευθέρων έγινε ναός της 'Αγίας Σοφίας του Θεού, και έπί Τούρκων τζαμί του Μωάμεθ. 'Ο περιηγητής ονομάζει τον Παρθενώνα «θαύμα του κόσμου».

Σημειώτεον, ότι όταν ο Μπομπέν έπεσκέσθη τον Παρθενώνα, δέν είχε καταστραφή ακόμη από το Φραγκίσκο Μοροζίνη. 'Ο θωβαρβισμός του έγινε δεκατένι έτη ύστερώτερα, στα 1687.

«Κάτω από τα τείχη της 'Ακροπόλεως, άπαντά κανείς τὰ έ-

ρειπια του 'Αρειου Πάγου, δηλ. τους τοίχους και τὰ παράθυρα, που διατηρούν ακόμη την όρειότητά τους.»

«Έπειτα, περιγράφει την Πόλη του 'Αθριανού και το «Φανό του Δημοσθένους», ο όποιος τότε σώζονταν ολόκληρος. Στο χτίριο αυτό ά-

ΑΠ' ΟΣΑ ΔΙΑΒΑΖΟΥΜΕ

ΤΑ ΜΥΣΤΗΡΙΑ ΤΗΣ ΖΩΗΣ ΚΑΙ ΤΟΥ ΘΑΝΑΤΟΥ

Από εκατοντάδες χρόνια πολλοί επιστήμονες έχουν μύησει για ένα φαινόμενο περίεργο και δυσκολοεξηγήτο, το οποίο καλούμεν ζωικό μαγνητισμό. Οι επιστήμονες αυτοί πιστεύουν ότι κάθε σώμα ένε γη-ματίου από ηλεκτρικό και ακτινοβολεί γήρω τον ένα πούν από τον η-λεκτρικό του αυτόν. Και το ανθρώπινο σώμα συνεπώς ακτινοβολεί και έτσι προκαλούντα διάφορα μαγνητικά φαινόμενα.

Ο Νεύτων και ο Μέσμερ παραδεχόντουσαν ότι κάθε άνθρωπος ένε περιτριγυρισμένος από την ιδιαίτερη ατμόσφαιρά του. Ο Ουόμπολντ έγραψε ανθρώπους που το σώμα τους περιτριγυρίζεται από φύλες, όταν περπατούν. Ο Μουσσέυ πάλιν αναφέρει ότι στα 1837, κατά την διάρκεια ενός βορειού ανέμου, μία γυναίκα νευρική κράτος γέμισε μέσα σε μία στιγμή από ηλεκτρισμό, ο οποίος γίνονταν αισθητός με απανθητισμούς, που παραγινώσκονταν όσως αλλη άκουαυόσε το δάχτυλό της στο πρόσωπο του αδελφού της. Αυτό το φαινόμενο κράτησε επί δύο μήνες. Ο Λερσού πάλι μιλεί για κάποιο παδάσι, που γεννήθηκε στο χωριό Σαντουοβαίν και το όποιο περιβάλλετο από μία φερωταία άσπεριδερή. Ο Ζωϊκός μαγνητισμός του παιδιού αυτού είχε τέτοια έντασι, ώστε τα μικρά μετάλλια αντίκειμενα εναυόυτο αυτόματος, όταν τα τοποθετούσαν κοντά του. Το θαυμάσιο αυτό παιδάκι λέθανε σε ηλικία εννιά μηνών και όταν ψυχογραφούσε έξεπέμπει γήρω του φωνηένες ανταγίσεις. Ο διεκθωντής του περιήρουν Ιατρού του Ζάλτπερτίνης, ο σπόρος Φερνέ, είχε κάμει τις ακόλουθες παρατηρήσεις σε μία γυναίκα ηλικίας 29 χρόνων :

«Τα δάχτυλα της κυρίας Ν. — γράφει — Έκουν και έλαφρά σώματα, κομμάτια χαρτίου, παχύρο, κολλητικά, φελδσικά κλπ. Τα υαλλά της όχι μόνον απήντηρουν στην έποχή της γήνας, άλλα είναι και άνωστατα και δόσκαλα χρεώνεται. Όταν άκομηθή τέλος στον στό δέρμα της ένα οποιοδήποτε σώμα, παράγεται ένας έλαφρός φασορισμός.»

Ο Ιατρός Αμά, ο όποιος έμεινε επί αρκετά χρόνια στα μασηθιανά μέρη της Αλγερίας, παρατήρησε πολλές φορές ότι κατά τις θερμές και ήπιες ήμερες του θερούς η πρόχες της ούρας τών άλόγων άποθύνουσι και έχωρζόντο ή μία από την άλλην. Έπισης το χάιδεμα τών άλόγων προκαλούσε σπυθήρες.

Ψαυότως ένα από τα μυστήρια της ζωής ένε και ή μεταμηνχίσις. Ο σαρός Αμερικανός καθηγητής της ψυχιατρικής Ψολατ, ισόβιος πρόεδρος της αμερικανικής Έταιρείας Ψυχικών Έρευνών, άνεκόνισε κάποτε σχετικώς την έψης καταληκτική περίπτωση :

Κάποτε χαράκτης, άνομαχόμνος Θάμψων, κατελήρθη ξαννάκι από μία άκατάσχετη έπιθυμία να ζωγραφισθί. Άν και δεν είχε δε ιδέαν ζωγραφικής, άγόρασε τα ά-παρκαίτημα και άρχισε να λακωνίζει την έπιθυμία του. Τα έργα του, τα πρωτόταξα του, ήσαν άπίστος όμοιάτατα. Ζωγράφισε κυρίως τατιά. Κ' έλοι οι κριτικοί συμφωνού-

σαν ότι οι πίνακες του Θάμψων ήτοιμασαν καταληκτικά σάν να προή-χοντο από τον χροστήρα του περιήρουν τοπογράφου Ζιερφορδ, που είχε πεθάνει πρό όλίγου καιρού. Ο Θάμψων όταν το άκουσε αυτό, έτρεξε στη χήρα του Ζιερφορδ και την παρακάλεσε να του δείξη τα έργα του άνδρός της. Η χήρα δέχτηκε προσφιώςάτα. Τότε, όταν ο Θάμψων, άνά-μεσα στα άλλα έργα του μακαρίτη, είδε κ' ένα μαστοτελειωμένο άγριο τατιά, άρρησε μία κραγή έκπλήξσεως και σφιστάστηκε μισοπισθωτισμέ-νος πάνω σ' έναν καναπέ. Το έργο που είχε άρρησε μαστοτελειωμένο ο Ζιερφορδ το είχε ζωγραφίσει κι αυτός ο ίδιος !..

—Δουλείω με την ψυχή του άνδρός σας ! είπε στη χήρα του Ζιερφορδ. Η ψυχή του μετοχευτέρηκε στο σώμα μου, έδωξε τη δική μου ψυχή ή τοιάλίστον την κατέκτησε...

Η ιδέα αυτή κατετάραξε τον πρώην χαράκτη. Ούτε να κομηθή, ούτε να ήσυχάση τόν άρρη πλέον. Τέλος ο Θάμψων, από φόβο μήπως παραφρονήσει, κατέφυγε στον κ. Ψολατ. Ο καθηγητής, άφού άκουσε τόν Θάμψων, τόν πήρε και πήγαν μαζί στο σπίτι της χήρας του Ζω-γράφου Ζιερφορδ. Εκεί, άφού είδαν όλα τα έργα του άποθανόντος κα-λιτέχων, ζήτησαν και διάβασαν και το ήμερολόγιό του. Η έρευνα αυ-τή είχε άπροσδόκιμα άποτελέσματα. Στο ήμερολόγιό του ο Ζιερφορδ έ-γραφε ότι ένας από τούς μεγαλύτερους πόθους του ήταν να ζωγραφισ-θί κ' έναν παράδεισο. Λοιπόν, τόν παράδεισο που άνευρόνταν να ζω-γραφισθί ο Ζιερφορδ, είχε άρρησει να τόν έσπελή πρό καιρού ο Θάμψων !

Κατόων αυτού, ο κ. Ψολατ έξηγήσε στην άνακόνισή του έκαισε σχετικώς με την έξαιρετικά σπάνια αυτή περίπτωση μεταμηνχίσεως : —Ο Θάμψων ζωγραφίζει σάν να αντίγραφε πρω-τόταξα έργα, τα όποια προβάλλοντα στη φαντασία του, χωρίς να έχη έπίγνοιση αυτού του γεγονότος. Ένεργει άπος τα μέντοιμα, σάν να έργάζετα από τού καύτος έπιθύης. Ποιάς όμως ; Ποιάς άλλης από έ-κείνην που έξεσκει έπάνω του ή ψυχή του Ζιερφορδ ; Λοιπόν, άλλη έξηγήσις δεν ύτάραξι για το φαινόμενο Θάμψων - Ζιερφορδ από την μεταμηνχίσι. !..

ποτραβήχτηκε ο μεγάλος αυτός ρήτωρ της αρχαιότητας, αφού πρώτα έξύρισε τα γένειά του και τα μαλλιά του, για ν' άναγκά-σι τόν έαυτό του νά μείνη άπομονωμένος, νά μελετήση και ν' άποκτήση τις ώραιότερες γνώσεις της Φιλοσοφίας και της Ρη-τορικής. Περιγράφοντας το φανός, λέει ότι αυτός έχρησίωσε τόν Δημοσθένη και ως ναός, και έπειδή άναθε μέσα πάντοτε τη νύχτα μεγάλους λήχνους, άνωμάση φανός. Έως όμως και από το σχήμα, που ήταν όμοιο με φανάρι.

Έπειτα, περιγράφει το Ναό του Αίλου και λέει ότι στην άρχιτεκτονική του μοιάζει λίγο με τούς άρχαίους ναούς τών Αι-γυπτίων. Θαυμάζει το ναό του Όλυμπίου και ύστερα τ' Άνά-κτορα τού Άδριανού. Στόν Όλισσό συναντά μία ώραιότατη γέφυρα, και από τα μεγάλα της τόξα συμπεραίνει ότι το ρυά-κι αυτό θα ήταν άλλοτε μεγάλος ποταμός. Πέρ' από τόν Όλι-σό, θρσκει ένα μικρό άμφιθέατρο από κει, άνεβαίνοντας, σε ά-πόστασι μισού σταδίου, άπάντα ώραιούς κήπους και σ' αυτούς το μεγαλοπρεπή Ναό της Άφροδίτης, όπως τόν περιγράφει ο Παιουσιανός, και όπου θρισκόταν άλλοτε το άγάλμα της θεάς του Έρωτος, έργο άξιοθαύμαστο. Έκεί κοντα είδε έναν πύργο που έχρησίωσε ως Ακαδημία τού Πλάτωνος. Ο περιήρτης μιλεί παρακάτω για τούς κατοίκους τών Αθηνών και αναφέ-ρει τί είπε γι' αυτούς ο Άπόστολος Λουκάς: «Οι Αθηναίοι περ-νούν τον καιρό του, λέγοντας και μαθαίνοντας τά νέα του κό-σμου». Δηλ. χασομήρηδες!..

Έν τούτοις, ο πατήρ Μπουμπέν θρσκει ότι άκόμη και στην έ-ποχή έκείνη ή ρητορική και ή φιλοσοφία δεν είχαν όλότελα χα-σθί από τας Αθήνας. Συνομίλησε με τού σοφού Αθηναίο Δημή-τριου Βενιζέλο, που είχε σπουδάσει φιλοσοφία στη Βενετία, και ζούσε παραβιώντας μαθήματα στις καλύτερες οικογένειες. Δεν έξέρι, λέει, που να θρισκόταν τα περιήματα αγάλματα της Η-ρας, της Διμήτρης, και οι μεγαλοπρεπείς τούθους τού Μενάν-δρου, τού Εuryπίδου, τού Περικλέους, τού Φωκιάνου, ούτε τ' ά-γάλματα του Κέκροπος, τού Φιλίππου τού Μακε-δόνης, τού Μεγάλου Άλεξάνδρου, τού Βρούτου, τού Κασσίου και άλλων έπιφανών άνδρων, ούτε ή Σχολή τού Πολεμαίου και οι θουοί του Έλέους, της Άγνόνητος και της Εύθυμίας. Δεν θρσκει ούτε ίχνος από το Ναό όπου ο Άπόστολος Παύλος έκίρυξε για πρώτη φορά το Θείο Λόγο στην πό-λη τού Άγνώστου Θεού. Όστόσο, ύπήρξαν στην έ-ποχή έκείνη, δηλ. πρό 262 έτών, αρκετά άρχαία μνημεία που έξαφανίστηκαν άργότερα, άφού εκλε-μαν τ' αγάλματά τους ο εν έλόν.

Άν ο πατήρ Μπουμπέν ήταν δυνατός να εβη ά-πό τη χώρα τών σκιών και να έπισκεφθί τας ση-μερινάς Αθήνας, θέθασι δεν θ' άνεγνώριζε το μι-κρό χωριό του 17ου αιώνος. Γιατί στη θέσι του θα έβλεπε μία πρωτεύουσα πολύ μεγαλειότερη από το Παρίσι της έποχής του, μία Αθήνα με σουκοικισμούς και πο-ύκατοικίες, γεμάτη ζωή.

ΕΚΛΕΚΤΑ ΑΝΕΚΔΟΤΑ

ΤΟ ΚΟΛΠΟ ΤΟΥ ΓΕΛΩΤΟΠΟΙΟΥ

Κάποτε ο γελωτοποιός της βασιλίσσης Έλισάβετ της Αγγλίας Σωγγάν δανείστηκε από το βασιλικό ταμείο εκατό λίρες, τις όποιες ύ-ποσχέθηκε να έπιστρέφει μία άρισμένη ήμέρα. Όταν ήρτασε ή ήμέρα να έξοφλήση το χρέος του, ο Σωγγάν παρουσιάστηκε στη βασιλίσσα του και την παρακάλεσε να του δοθί παράτασις. Η Έλισάβετ τού την έδωσε, άλλ' όταν πέρασε και ή καινούργια ήρθεσσία, το πορτοφόλι τού Σωγγάν ήταν και πάλιν άδειανό.

Τότε ο γελωτοποιός, που φοβόταν την βασιλίσσα σέβητηκε το άκό-λυθο τέχνασμα, για ν' άλλάξη από την ύποχρέωσή του :

Παραγγέλει ένα φέρετρο στα μέτρα του και την ήμέρα που έπρό-κειτο να περάση ή Έλισάβετ από το σπίτι του το τοποθέτησε μωροστά στην πόρτα του και κινήθηκε μέσα σ' αυτό. Όταν πέρασε ή βασιλίσσα και είδε το φέρετρο, στάθηκε και ρώτησε έναν άνδρα, που στεκόταν πλάι σ' αυτό :

- Τίνος ένε αυτό το φέρετρο ;
- Τού ταπεινού σου δούλου Σωγγάν ! άποκρίθηκε έκείνος.
- Τι κώμα ! φώναξε ή Έλισάβετ. Ήταν άληθινά λαιμάρος πάχμος ο μακαρίτης. Μου χροστούσε εκατό λίρες... Τώρα β μωός τίς σήνω από τα κατήσχηά μου...
- Εύχαριστώ για τη γενναιοσύνα σας, Μεγαλειό-τάτη ! φώναξε άμέσως ο γελωτοποιός, άφρονώντας το σκατάωμα τού φερέτρου. Η βασιλική Σας χάρι-μο άποδοθεί τη ζωή !..

